

Som man vifter et fnug af en jakke

Borgmesteren i Herlev Kommune, Kjeld Hansen, er ikke imponeret over miljøminister Karen Ellemanns håndtering af en klage over manglende initiativer til oprensning af to forurenede grunde i Herlev Kommune.

/ Af Irene Brandt

"Miljøministeren har viftet denne sag til side, som man vifter et fnug af en jakke!" Herlev Kommunes borgmester Kjeld Hansen er vred over, at miljøminister Karen Ellemann har afvist at gå i rette med Region Hovedstadens håndtering af to forurenede grunde i Herlev Kommune.

Den ene grund husede i 50'erne og 60'erne et firma, der tappede perchlorethylen fra tanke til dunke. Stoffet, der er kræftfremkaldende, blev i vid udstrækning benyttet i renserierne, og grunden, hvor virksomheden lå, er kraftigt forurenede af perchlorethylen. Stoffet henfalder til andre klorforbindelser, som er endnu giftigere, og disse forbindelser er ligeledes målt i jorden, hvor virksomheden lå. Kommunens vandværk og drikkevandsboring, der lå tæt på grunden, blev lukket i 1992 på grund af forurening med opløsningsmidler. Forureningen, der bevæger sig i grundvandsmagasinet har nu kurs mod én af kommunens fol-

keskoler og flere drikkevandsboringer. Der er dog endnu ikke påvist en risiko i forhold til skolen.

Den anden grund ligger i et af kommunens industrikvarterer. Også her er der blevet brugt perchlorethylen i arbejdet med at af-fedte materialer i metalfabrikken, der lå på grunden. Også hér er jorden kraftigt forurenede med perchlorethylen og dette stofs henfaldsprodukter. Forureningen har nu kurs mod en stor kildeplads.

De gør ikke noget

Da renseselskabet lukkede i 1970, købte Herlev Kommune grunden og bygningen og indrettede fritids- og ungdomsklub og senere en skolefritidsordning på adressen. I 1988 blev forureningen konstateret, og siden har Herlev Kommune presset på for at få grunden oprenset. Grunden har i 22 år stået på listen over jordforureninger, der skal tages hånd om; men der er hele tiden dukket mere presserende sager op.

"Vi måtte for nylig lukke institutionen, fordi grænseværdierne for koncentrationen af chlorerede opløsningsmidler inde i bygningerne blev overskredet. Det har kostet os 11 mio. kr. til nye bygninger til skolefritidsordningen. Regionen har ikke pligt til at oprense jorden, når institutionen på grunden er en SFO. Hvis det havde været en børnehaven eller vuggestue, havde situationen været en hel anden. Det er uanstændigt og dyrt for borgerne i Herlev Kommune – og for miljøet og vores vandressourcer, som også er truet af forureningen fra

grunden," siger Kjeld Hansen og fortsætter:

"Vi har flyttet institutionen for at beskytte børn og personale mod de giftige dampe; men forureningen ligger stadig i jorden og truer vores grundvand. Jeg ved fra andre kommuner, at de har de samme problemer; men Region Hovedstaden gør ikke noget ved forureningen!"

Om 100 år er problemet løst

Direktør Jørn Gettermann fra Region Hovedstaden kender udmærket de to grunde i Herlev Kommune.

"Jeg kan godt forstå, at Kjeld Hansen synes, at de udgør et problem i hans kommune; men vi har ikke penge nok til at gennemføre en oprensning af alle forurenede grunde i regionen. Når det står i lys lue ét sted, bruger vi ikke ressourcerne på at slukke mindre bål andre steder," siger Jørn Gettermann.

Region Hovedstaden får hvert år ca. 130 mio. kr., der er øremærket til arbejdet med forurenede grunde. Cirka halvdelen af dette beløb bruges på myndighedsopgaver og administration. De sidste ca. 65 mio. kr. bruges til konkrete projekter i regionen. Dette beløb skal ses i sammenhæng med, at en stor jordforureningssag let løber op i en samlet udgift på 30 mio. kr. fra start til slut – eller et sted mellem 2 og 5 mio. kr. om året.

"Hvis vi skal fjerne al jordforurening her i regionen, skal vi bruge op mod 10 mia. kr. Med de penge, vi får i dag, vil det derfor tage et sted mellem 50 og 100 år at fjer-

ne forureningen fra jorden," siger Jørn Gettermann.

Han bekræfter, at grundene har været på det daværende Københavns Amts prioriterede liste over forurenede grunde i amtet. Denne liste har Regionen ikke videreført, fordi den gav borgerne og kommunerne falske forhåbninger til, hvornår regionen ville starte en jordrensning på de forurenede grunde. Der dukker hele tiden nye jordforureninger op, som skubber andre ned ad eller helt ud af listen.

"Vi skønner, at der er et sted mellem 30.000 og 35.000 grunde med mistanke om forurening i regionen. Vi kender i dag 5.000, og ofte, når vi har mistanke til en grund, viser mistanken sig at være rigtig. Så der kommer nye til, hver gang vi kigger efter dem," siger Jørn Gettermann og fortsætter:

"Lige i øjeblikket kan vi lige få råd til at gennemføre de aller alvorligste jordforureningssager; men det kræver behård prioritering i regionen."

Flotte tal

Palle Boeck er kontorchef i Miljøstyrelsen. Han er som udgangspunkt enig med Jørn Gettermann i, at det kommer til at tage rigtig mange år at nå igennem alle de forurenede grunde i landet, og at der er brug for en behård prioritering af indsatsen; men ...

"I 2008 gav regeringen 350 mio. kr. til regionerne til oprensning af forurenede grunde. I år har regeringen givet ca. 410 mio. kr. til indsatsen – og set i lyset af, at bevillingen på to år er steget med 50

A man with glasses, wearing a dark jacket and blue jeans, is sitting on a large, grey rock. He is looking upwards and to the right. The background is a cloudy sky. In the foreground, there are green plants and a dark, gravelly surface. The overall scene is outdoors and appears to be a natural or semi-natural setting.

Kjeld Hansen er en vred borgmester. Han har (mindst) to forurenede grunde, som truer borgere og drikkevand i kommunen, men hverken regionen eller miljøministeriet vil betale for oprensningen af den forurenede jord. Foto: Ulrik Jantzen.

Fra Region Hovedstadens hjemmeside:

Oprensning af forurenede grunde

I Region Hovedstaden er der mange forurenede grunde. En del af disse bliver rensede op af regionen. Du kan som grundejer også vælge selv at betale for en oprensning.

Regionens oprensning af forureninger

Mange grunde i Region Hovedstaden er registreret som forurenede. På baggrund af undersøgelser vurderer regionen, om forureningerne udgør en risiko for mennesker og miljø.

Forureninger fjernes af regionen, hvis de udgør en risiko i forhold til:

- grundvand,
- bolig,
- børneinstitutioner (0-6 år) og
- offentlige legepladser.

Prioritering af hvilke grunde, der skal renses op, sker løbende. De værste forureninger bliver oprenset først. Mange grundejere må derfor vente længe på en oprensning. I mellemtiden rådgiver regionen grundejere og lejere om, hvordan de kan mindske den sundhedsmæssige risiko ved at bo på en forurenede grund.

Her på Tornerosevej i Herlev lå engang en virksomhed, der solgte perchlorethylen til renserier. Da den lukkede, blev der indrettet skolefritidsordning i bygningerne. Institutionen er siden blevet lukket fordi politikerne i kommunen ikke fandt det forsvarligt for børn og personale at opholde sig i bygningerne, hvor målinger viste, at grænseværdierne for giftige klordampe inde i huset nu var overskredet. Nu ligger bygninger og grund øde hen. Og står det til regeringen, kan de ligge dér i 100 år endnu, inden grunden bliver rensede. Tornerosesøvn eller beskidt mareridt? Foto: Ulrik Jantzen

mio. kr., synes vi, det er et flot tal" siger Palle Boeck.

Hvad svarer ministeren?

Teknik & Miljø's redaktion har ikke kunnet få miljøminister Karen Ellemann i tale. I stedet fik vi tilbudt, at vi kunne stille spørgsmål skriftligt, som ministeren så ville besvare. Her er spørgsmålene og ministerens svar:

1. Mener ministeren, at de cirka 400 mio. kroner regionerne får årligt, er nok til at klare opgaven med at rydde op på de forurenede grunde i Danmark?

"Ja. Regeringen har styrket området med yderligere 50 millioner kroner om året, så regionerne i dag får 400 mio. til opgaven hvert år. Desuden er det vigtigt at understrege, at jordforureningsloven er lavet ud fra en erkendelse af, at vi må tage de værste forureninger først. Derfor skal regionerne prioritere de grunde, hvor gevinsten er størst for drikkevand og sundhed."

2. Forureningen i Herlev Kommune truer en drikkevandsboring i kommunen (Kildeplads 13), som

derfor sandsynligvis må lukke om få år, fordi regionen kun har råd til at sikre andre drikkevandsboringer, hvor kvaliteten af drikkevandet er bedre end ved kildeplads 13. Synes ministeren, det er i orden, drikkevandsboringer med brugbart vand skal lukkes, fordi regionen ikke har penge nok til at oprense de forurenede grunde?

"Sikring af drikkevand har høj prioritet. Men vi skal heller ikke kaste penge efter noget, hvor der er stor risiko for, at pengene er spildt. Pengene skal selvfølgelig bruges, hvor fremtidsudsigterne er bedst. Og i den konkrete sag ved kildeplads 13 er det tvivlsomt, om den kan reddes, selv hvis der bliver brugt mange penge på afværgeforanstaltninger."

Men dermed er sagen ikke slut. Kjeld Hansen – får i hvert fald her i artiklen – det sidste ord:

"Jeg agter at kontakte Folketinget. De bør sætte hele problematikken omkring jordforureningen under lup. Rammerne for, hvilke projekter regionerne skal løse, er simpelthen for snævre!"